

Berättelsen om när jag nästan gick med i en sekt

Voffaren **Alexander Gunnarsson** berättar om hur han, trots sitt skeptiska sinnelag, initialt attraherades av vad som sedan visade sig vara en sekt. (Redaktionen har tagit del av material som bekräftar Alexanders berättelse men har valt att inte publicera vilken sekt som åsyftas.)

JAG MÖTTES AV EN MAN på stan som delade ut flygblad. "Jag vill inte ha reklam" tänkte jag för mig själv, men mannen hann berätta att det handlade om filosofi. Det väckte mitt intresse.. Så jag tog ett flygblad, och vi kom överens om att det behövs mer filosofi i samhället innan jag gick vidare.

Bladet var en informationsbroschyr för en grupp som kallar sig för en "livsfilosofisk förening". De tar inspiration från både de gamla grekiska filosoferna och från buddhismen, men med en modern västerländsk tolkning. Platonsk kärlek och andlig utveckling nämns. En del lät lite flummigt, men jag är van vid flummiga personer och brukar låta dem få göra sin egen grej, så det skrämde inte bort mig. På hemsidan läste jag att de hade samtalsträffar varje vecka med olika teman. Tiden gick och till slut bestämde jag mig för att göra ett besök.

Temat för kvällen var mod. Jag möttes av en person som vi kan kalla för Patrik, och jag berättade att jag var ny. Han informerade om föreningen och sin egen personliga utveckling, hur han själv som ung vuxen haft ytliga ideal och i sitt sökande efter djupare mening hittat till föreningen. Det rörde sig många personer i lokalen, i samtalsgruppen blev vi totalt fem. Vi pratade om vad mod innebär och om situationer där vi känt oss modiga. Vi gick laget runt först, och pratade sedan fritt. Jag märkte att så fort jag antydde att jag hade något att säga, så hoppade Patrik in och gav mig ordet. Han nämnde mig väldigt ofta vid namn. Det kändes smickrande men falskt, som ett medvetet försök att få mig att känna mig inkluderad. Det är väl bara hans sätt, tänkte jag. Kvällen avslutades och jag kände mig nöjd. Något kändes också udda någonstans, men jag är van vid udda personer. Så jag bestämde mig för att gå dit igen.

Nästa vecka var temat ledarskap. Vi hade återigen ett trevligt samtal och jag fick veta mer om föreningen. Väldigt mycket var odefinierat och jag fick sällan konkreta beskrivningar. Det visade sig att de hade en metod som de kallade för "meditation", men som inte alls var samma

Malström av Arthur Rackham, 1935. Från Wikimedia Commons.

sak som “vanlig” meditation. Vad det faktiskt innebar var svårt att få reda på. Två personer sitter tillsammans i ett rum, där en “mediterar” och en är “meditator”. Jag tolkade det som någon form av samtal, som hos en psykolog, så jag

frågade om metoden hade någon vetenskaplig grund, men de svarade att de kommit på den själva. Vem som blir ens "meditator" fick man i alla fall välja själv, så jag tänker att jag kanske skulle ta Patrik som jag hittills kände bäst. Jag fick även en ny broschyr med olika kurser de håller i till "självkostnadspris", ofta tusenlappar. Jag ifrågasatte priset, men fick bara svaret att kostnaden går till "kursmaterial". Hur länge en kurs pågick var också odefinierat, och man kunde ta samma kurs flera gånger. Något om tidigare liv nämndes och hur kurserna hjälper en att upptäcka dessa. Jag sade försiktigt att det låter lite som en sekt, på vilket Patrik svarade leende ungefär: "Vi är ingen sekt, du får lämna när du vill."

Hem gick jag sedan – med en olustig känsla. Jag hade ett aktivt socialt liv, men just filosofi och personlig utveckling var områden där jag saknade ett gruppsammanhang. Samtalen var verkligen givande och passade dessutom mitt veckoschema. Men något kändes kusligt redan efter första besöket, och ännu mer efter det andra. Nåja, jag är ju van vid människor som tror på allt möjligt och låter inte det hindra mig. Folk kan få tro på vad de vill, så behåller jag min vetenskapliga grund och deltar i det som passar mig. Om jag ska fortsätta gå dit borde jag bli medlem, tänkte jag, som har lätt för att ta på mig medlemskap i olika organisationer (när detta utspelade sig hade jag nyligen blivit medlem i VOF).

Jag gick dit en tredje gång. Det var ingen samtalskväll, men jag visste att de hade öppet. Jag kom in till lobbyn där det satt några personer och pratade avslappnat. Bredvid syntes ett glasfönster till ett mötesrum med ca 40 personer. Jag kände igen flera i lobbyn och jag nämnde att jag

tänkte bli medlem. Efter en stund frågade jag vad det var för möte bakom glasfönstret. "Det vet vi inte, det är för de som har högre grad". Ojdå. Jag reagerade skeptiskt och fick svaret att "det är som på universitetet, man måste gå grundkursen innan man går den avancerade kursen". Ett svar jag inte alls köpte, men jag valde att inte motsätta mig mer för att inte förstöra stämningen. En annan person berättade att hon varit medlem i föreningen i 10 år och var där nästan varje kväll. Hennes omgivning hade tyckt att hon borde umgås mer med sina barn, men hon resonerade att hon utvecklades mer hos föreningen och därmed blev en bättre förälder. En annan ny medlem hade just varit med om sin första "meditation" och berättade hur bra det var, hon kunde verkligen rekommendera det.

När det stora mötet avslutats kom alla personer ut. Flera av dem hade varit med på de tidigare samtalskvällarna och hälsade varmt på mig. Jag sade att jag tänkte

bli medlem. Till slut kom ledaren, samme person som gav mig flygbladet några månader tidigare. Jag hade pratat kort med honom de tidigare gångerna, men nu när jag sagt att jag vill bli medlem var han desto mer tydlig med hur föreningen faktiskt fungerade. Det som tidigare varit odefinierat blev nu väldigt detaljerat.

Han rabblade på stolt och jag behövde inte fråga mycket. Han sade öppet att det är en sekt, och att det inte är något fel med det. Övriga samhället kallade han för "normalsekten" och att det är föreningen som är de upplysta. Under "meditationen" används en så kallad "L-mätare". En likadan mätare som scientologerna använder, fast föreningen har ett eget namn på den. Den är till för att mäta medvetandet. En död kropp ligger enligt dem på mellan 2 500 och 12 500 ohm, medan en levande kan befinna sig både över och under det. Han berättade hur han tidigare jobbat inom den akademiska världen, men att hans kollegor vände sig mot honom när han bytte livsåskådning, så han hade brutit kontakten med dem. Återigen nämndes tidigare liv som han påstod sig minnas. Jag sade att jag inte trodde på sånt och att det inte var därför jag var där. Han svarade: "vänta bara så ska du få se," med ett leende som förtäljde att han minsann visste bäst. Jag fick hans mailadress, jag hade ju sagt att jag ville bli medlem. Sedan gick jag hem.

Visst är jag van vid oförnuftiga människor och kan låta dem vara, men här gick även min gräns. Samtalskvällarna kändes fortfarande trevliga, men alltför många varningsklockor ringde. Jag hade tidigare försökt att ta reda på extern information om föreningen utan att lyckas, då de hade ett ganska generellt namn. Men jag gjorde ett nytt

försök och hittade till slut flera äldre artiklar i GT (Göteborgs-Tidningen, redaktionens anmärkning) som granskat dem. Det blev spiken i kistan som också bekräftade allt det olustiga jag känt. Ledaren var en tidigare scientolog som hoppat av och bildat sin egen sekt. Det stod om personer som förlorat sina familjemedlemmar till sekten, om avhoppare som blivit förföljda och personer som vittnade om hur de känt sig hjärntvättade och blivit skuldsatta efter att ha gått dyra kurser. Ledaren var dessutom straffad för ekonomisk brottslighet. Mycket som jag tidigare hört, men valt att bortse från stod där – och ännu mer.

Här fick jag en chock, som jag kanske borde ha fått mycket tidigare. Mina två parallella tankespår att “det här är bra” och “det här är galet” möttes till slut. Jag som hade haft det så trevligt och just börjat lära mig namn och bygga vänskaper. Jag som hittat en gemenskap som passade vad jag då sökte. Det kändes plötsligt som en förlust, och jag blev arg. Jag ville ännu inte riktigt ge upp det hela, men sakta klarnade tankarna och jag insåg att jag aldrig mer ville gå dit igen. När jag berättade för vänner om vad jag varit med om blev jag skakig. Jag kände mig tvungen att söka upp en person som jag

Det stod om personer som förlorat sina familjemedlemmar till sekten, om avhoppare som blivit förföljda och personer som vittnade om hur de känt sig hjärntvättade.

hunnit tipsa om föreningen och varna om att det visade sig vara en sekt. Personen hade turligt nog inte hunnit gå dit än. Jag hade inte kunnat leva med om hon hade fastnat.

Så här kände jag efter endast tre gånger. Jag tänker på dem som varit medlemmar i flera år, som kanske inte längre har andra sociala sammanhang att luta sig mot. Jag vill hjälpa dem, men förstår att jag inte kan. Jag känner en liknande sorg för personer som är fast i konspirationsteorier, som jag skrivit om att jag själv var för tio år sedan.¹ Den här gången fastnade jag inte. I efterhand kan jag säga att upplevelsen gjort mig tryggare i min vetenskapliga grund och säkrare inför att möta människor med väldigt främmande värderingar, som jag nu fått ännu mer erfarenhet av.

Här kunde historien ha tagit slut. Men jag hade ju lovat att jag skulle maila ledaren om medlemskap. Löften är något jag håller, och jag vill inte "ghosta" dem som jag fortfarande kände lite samhörighet med. Jag väntade två dagar och skickade sedan ett mail där jag vänligt skrev att jag tänkt igenom saken och kommit fram till att föreningen inte passade mig och att jag aldrig ville gå med i en sekt.

Mitt mail var fem rader långt. Dagen efter fick jag ett svar som var 22 rader långt. Ledaren tyckte att jag hade "fel-tankar" och "fel-känslor" och bad mig tänka igenom mitt beslut och fortsätta kommunicera med dem. Jag hade så mycket att vinna på om jag kom till insikt och ändrade mig, menade han. Han insisterade att föreningen är en sekt, men det är ingen "destruktiv" sekt. Det omgivande samhället, "normalsekten", är skadligare. Hos föreningen utvecklas man som individ och får förmågan att tänka själv. Det fanns även en bifogad artikel om hur föreningen

gör anspråk på att odla “sann vänskap” samt två länkar till hans egen blogg där han skrivit om hur Sokrates metoder kan hjälpa oss veta vad som är sant så vi inte behöver tro.

Jag fick en impuls att skriva ett svar, men jag insåg snabbt att det inte skulle leda till något gott, så jag lät bli. Radiotystnad. Ibland undrar jag vad som hade hänt om jag inte hittat tidningsartiklarna. Det kommer jag som tur är slippa få veta, men det hade varit intressant om jag hade spelat med och se vart det tog vägen... ✍️

Alexander Gunnarsson

Noter

1. Gunnarsson, Alexander. “Förlorad i filterbubblan”, *Folkvett* nr 2 (2023), 75-79.